

opusdei.org

Com en una pel·lícula: retrospectiva d'una vida

En els últims moments de la vida de sant Josep, el sant patriarca fa memòria sobre les aventures que ha afrontat amb Maria i Jesús.

30/08/2022

Podem imaginar que Josep ja no pot més i que, malgrat els seus esforços per continuar el treball al taller, no se sosté dempeus. Jesús crida

ràpidament Maria, i entre els dos l'agafen i el porten al llit. Jesús està sempre al seu costat. Josep per fi es refà i el primer que fa és mirar la seva esposa. Lamenta que s'estigui apropant el moment en què l'ha de deixar. I al seu cap potser rememora aquell altre instant en què temia no tornar-la a veure mai.

Veure-hi amb els ulls de Déu

Havia passat poc temps després del casament. Maria es disposava a visitar la seva cosina Isabel, que estava esperant un fill. Josep es quedaria a Natzaret, preparant la casa en la qual viurien. Fins a aquell moment, en sabem poca cosa: tindria una vida normal. L'Evangelí ens ofereix algunes dades: era de la casa de David i estava casat amb una verge que es deia Maria (cf. *Lc 1, 27*). I també ens dona un detall sobre la seva manera de ser: era un home just (cf. *Mt 1, 19*). Això era el que

distingia Josep. Era jove i ja era conegut com algú just: havia descobert el valor que té la llei de Déu per orientar la seva vida. S'esforçava perquè el seu obrar i la seva manera de pensar i comprendre la realitat s'adeqüessin al que el Senyor tenia pensat per a l'home i per al món. Havia après que fiar-se de Déu és construir la vida sobre fonaments sòlids. «El seu compliment de la voluntat de Déu no és rutinari ni formalista, sinó espontani i profund. La llei que vivia tot jueu practicant no fou per a ell un simple codi ni cap recopilació freda de preceptes, sinó una expressió de la voluntat de Déu viu. Per això va saber reconèixer la veu del Senyor quan se li manifestà inesperada, sorprenent».[1]

Però, de sobte, la seva vida va patir un sotrac quan va veure arribar Maria després d'haver visitat la seva cosina. A l'alegria per tornar-la a

trobar després de tant de temps, s'hi va barrejar una inquietud no justament petita: Maria estava embarassada. No s'explicava el que veia, però com era just i estava a prop de Déu podem suposar que intentarà veure les coses amb els seus ulls: d'alguna manera, potser va ser capaç de percebre la presència de Déu en Maria. Era conscient que aquesta dona era especial.

En qualsevol cas, Josep es va trobar en una situació en la qual no sabia bé què fer. D'una banda, la llei li prohibia assumir sense més ni més un fill que no era seu; d'altra banda, la puresa de Maria —de la qual no dubtava— i l'amor que li tenia li impedien de denunciar-la. Potser es passaria hores i hores buscant una possible solució, fins que va semblar que en trobava una: «Resolgué de desfer en secret l'acord matrimonial» (*Mt* 1, 19). Potser la seva idea era marxar sense que ningú ho sabés i

així seria ell el que quedava malament, i no Maria. Ja havia pres la decisió. Evidentment, li costaria pensar que no tornaria a veure Maria, però sabia que d'aquesta manera la deixarien tranquil·la. I així va ser com finalment va poder agafar el son.

Posar-li el nom

Imaginant els que van poder haver estat els últims moments de la vida del sant Patriarca, veiem novament Josep al costat de Maria. S'hi dirigeix i li demana que no l'abandoni. També li demana perdó per les vegades en què pensa que no ha sabut servir-la millor i el dolor que li va suposar no acabar de comprendre des de l'inici quan la va veure embarassada. I com si la Mare de Déu encara no ho sabés, Josep explica el que li va passar aquella nit. S'havia adormit després d'haver pres una dura decisió que, tanmateix,

l'havia omplert de pau. Llavors, un àngel del Senyor se li va aparèixer i li va dir: «Josep, fill de David, no tinguis por de prendre Maria, la teva esposa, a casa teva: el fruit que ella ha concebut ve de l'Esperit Sant» (Mt 1, 20). Déu va posar fi així a la prova de Josep. Podia haver actuat abans i els hauria estalviat tot aquell patiment: a Josep, la inquietud de no entendre i no saber què fer; a Maria, el dolor que li produiria saber la situació que estaria travessant el seu espòs. Però en la seva providència, el Senyor va permetre que Josep hagués de pensar i resar per veure què podia fer. Aquesta és una de les seves maneres d'actuar, perquè ell no vol substituir-nos: ens assisteix amb la seva gràcia perquè la nostra intel·ligència sigui cada vegada més capaç d'afrontar els problemes. «Si a vegades sembla que Déu no ens ajuda, no significa que ens hagi abandonat, sinó que confia en

nosaltres, en el que podem planejar, inventar, trobar».[2]

L'àngel va continuar parlant: «Tindrà un fill, i li posaràs el nom de Jesús, perquè ell salvarà dels pecats el seu poble» (*Mt 1, 21*). És en aquest moment quan Josep rep una missió que donarà forma a la seva vida. Els seus plans han canviat per complet. Déu no vol que marxi, sinó que compta amb ell per posar el nom al Déu fet home, és a dir, perquè en sigui el pare. I d'ara endavant aquest fuster assumirà amb responsabilitat la cura de Jesús i de la Mare de Déu.

Un bé immens

Josep encara recorda l'alegria que va sentir després d'aquell somni. Maria tampoc s'oblida del moment en què ell la va rebre per esposa i van haver d'afrontar aquest viatge improvisat a Betlem. Entre els dos es posen a recordar els detalls d'aquesta travessia: quan es van quedar sense

lloc a la posada, l'estable en què van passar la nit, els pastors i els savis d'Orient que van venir a adorar el Nen... Imaginem que, en aquell moment, entra Jesús a l'habitació. Josep i Maria el miren, i no poden evitar recordar també aquells instants d'angoixa, quan van pensar que la seva vida corria un greu perill.

Havia estat una nit especial. Una caravana de camells s'havia presentat al portal. Tres homes que semblaven importants s'havien postrat davant del Nen i li havien ofert tres valuosos presents: or, encens i mirra. Josep estaria donant voltes als esdeveniments dels últims dies fins que va ser vençut per la son. Llavors es va tornar a produir una escena que ja li era familiar: «Un àngel del Senyor es va aparèixer en somnis a Josep i li digué: “Lleva't, pren el nen i la seva mare, fuig cap a Egipte i queda-t'hi fins que jo t'ho

digui, perquè Herodes buscarà l'infant per matar-lo"» (Mt 2, 13).

Les impressions, tanmateix, eren diferents. Si després de la primera aparició de l'àngel Josep s'havia despertat ple de pau, sabent que no havia de deixar Maria, en aquesta ocasió es va aixecar amb por. La vida de Jesús estava amenaçada i no hi havia temps per perdre. Sense caure en com n'era d'intempestiva l'hora, ni en la fatiga després de tota una jornada intensa, «Josep es llevà, prengué de nit el nen i la seva mare i se'n va anar cap a Egipte» (Mt 2,14).

Josep no es va concedir cap descans fins que va arribar a una zona segura. Sabia que el que estava fent era part de la missió que se li havia confiat. En certa manera, era conseqüència del seu sí a Déu. Lluny de frustrar-se, Josep sabia que el Senyor no premia amb una vida còmoda: el que promet és una vida

capaç de realitzar un bé immens als que són capaços de patir per un amor que val la pena. Però Josep no es va limitar simplement a resistir les contrarietats que es van anar presentant. Ho va fer amb alegria, ja que sabia que estava duent a terme una missió bona, que Déu li havia encomanat. Va ser aquest sentir-se elegit per tenir cura de la Mare de Déu i del Nen el que el va fer afrontar el cansament i els imprevistos amb una esperança i una felicitat renovades. Ell mateix experimentava que «donar-se sincerament als altres és de tal eficàcia, que Déu ho premia amb una humilitat plena d'alegria».[3]

«Ministre de la salvació»

En aquells últims moments de Josep, podem suposar que Jesús i Maria estan atents a tot el que ell pugui necessitar. La Mare de Déu li prepara alguna cosa perquè recuperi les

forces, però és inútil: el seu espòs amb prou feines pot menjar res. Jesús, mentrestant, li dona les gràcies pel bon pare que ha estat i per tot el que n'ha après. Junts recorden aquell primer dia al taller, les converses de camí a la sinagoga, els viatges a Jerusalem... Josep es va sentint més feble, però nota que el dolor li va passant gràcies a la cura de Jesús i Maria. No es pot imaginar un final més feliç, envoltat de les dues persones que més estima al món. S'havia desviscut per ells en els moments més difícils i també en la normalitat dels anys a Natzaret.

Després d'una infinitat d'anades i vingudes, la Sagrada Família s'havia instal·lat per fi a la ciutat de Natzaret. «L'infant creixia i s'enfortia, ple d'enteniment; i Déu li havia donat el seu favor» (Lc 2, 40). No tenim gaires més notícies de Josep en aquell període. Van ser anys en què va continuar complint la seva

missió. Ja no es dedicarà a protegir el Nen i Maria de grans perills, el seu serà llavors una cura més corrent, com la de qualsevol pare de l'època. Treballaria de valent per aconseguir un aliment que mantingués la llar, al mateix temps que s'ocuparia de l'educació de Jesús.

Què podia aprendre el Fill de Déu d'un fuster? En aquells anys de vida oculta, Josep va ensenyar a Jesús a ser obedient als seus pares, seguint el manament de Déu. Jesús nen va aprendre del seu pare a la terra a acollir. Josep no va ser un home que es va resignar davant del que passava, sinó que va acollir aquesta vida que Déu li havia ofert, per molt que s'allunyés dels plans que havia previst. «Moltes vegades passen fets a la nostra vida el significat dels quals no entenem. La nostra primera reacció és sovint de decepció i rebel·lió. Josep deixa de banda els seus raonaments per a donar pas a

allò que esdevé i, per més misterios que li sembli, ho acull, assumeix la responsabilitat i es reconcilia amb la seva pròpia història. Si no ens reconciliem amb la nostra història, ni tan sols podrem fer el pas següent, perquè sempre serem presoners de les nostres expectatives i de les consegüents decepcions».[4]

Com gairebé qualsevol fill, Jesús va aprendre el que és l'amor a casa seva. Josep no va tenir desitjos de domini, sinó que se'l va deixar lliure per estimar, capaç de triar. El seu no va ser un amor que sufoqués, sinó que va saber posar al centre de la seva vida Jesús i Maria. Els estimava i els respectava tots dos tal com eren.

Tot això mostra que Josep «ha estat cridat per Déu per servir directament la persona i la missió de Jesús mitjançant l'exercici de la seva paternitat; d'aquesta manera, ell coopera en la plenitud dels temps en

el gran misteri de la redempció i és veritablement “ministre de la salvació”». [5]

* * *

Tornen els dolors de Josep en les últimes hores abans de la mort. Davant de la seva imminència, no pot evitar cert temor, però no tant a morir com a haver de deixar Jesús i Maria. I així va ser com mirant-los i estimant-los tots dos, el Sant Patriarca exhala el seu últim alè.

Maria i Jesús amortallen el cos de Josep, i l'ungeixen amb aromes. Acompanyats d'amics i veïns, el porten al sepulcre, on el dipositen. I, acabades les exèquies, el seguici fúnebre torna a la casa on l'espera, dolorosa, la santíssima Mare de Déu, que no pot dissimular el dolor de la pèrdua de Josep, que troba consol als braços del seu Fill.

[1] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, núm. 41.

[2] Francesc, *Patris Corde*, núm. 5.

[3] Sant Josepmaria, *Forja*, núm. 591

[4] Francesc, *Patris Corde*, núm. 4.

[5] Sant Joan Pau II, *Redemptoris custos*, núm. 8.

José María Álvarez de Toledo /
Photo: Saint John's Seminary -
Unsplash

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/com-en-una-
pel-licula-retrospectiva-duna-vida/](https://opusdei.org/ca-ad/article/com-en-una-pel-licula-retrospectiva-duna-vida/)
(08/04/2025)